

NÆRING OG NORDOMRÅDENE

Telefon 77 61 05 00

naeringsliv@nordlys.no

Landbruket kan spare 12 mrd.

Forsker Nør Gaasland mener at landbruksstøtten kan kuttes fra dagens nivå på 20 milliarder kroner til 12 milliarder kroner uten at det går ut over dagens drift. Gaasland har skrevet doktoravhandling om norsk landbruksstøtte. Han mener matsik-

kerheten og kulturlandskapet kan opprettholdes for bare 40 prosent av det totale årlige beløpet på 20 milliarder kroner. Kuttet han foreslår utgjør 2.500 kroner per innbygger i Norge. (NTB)

Gründige gratangen

De mest foretakssomme kvinnene i Troms holder til i Gratangen. Her står jentene bak fire av ti enkeltpersonforetak.

Tekst: Torgeir Bråthen
torgeir.brathen@nordlys.no

GRATANGEN (Nordlys): Tall fra SSB om rolleinnehavere i næringslivet viser at kvinner står bak hvert fjerde enkeltpersonforetak her i landet. Troms ligger omtrent på landsgjennomsnittet, med en kvinneandel på 24,4 prosent.

Det finnes imidlertid enkelte kommuner som har langt større andel foretakssomme kvinner, ikke minst Gratangen som topper statistikken i Troms med en kvinneandel på 41 prosent. Nærmere bestemt eies 13 av 32 foretak av kvinner, mens 19 eies av menn.

Høyborg på Eliborg

I Eliborg i Gratangsbotten holder tre av de tiltakstilskente kvinnene til. Her opererer Hege Sjøfjell, Thea Bösch Mikelsen og Inger-Lise Lein med hvert sitt foretak under det felles merkenavnet «Gull og Gråstein». De designer, syr, strikker og vever, og lager klær og andre tekstilprodukter.

– Thea driver med silke, det er gull, mens jeg mikser og resirkulerer brukte tekstiler på en ny måte, det er gråsteinen, forklarer Hege Sjøfjell, som

FAKTA

Kommune	Andel kvinnelige foretak
Gratangen	41 prosent
Salangen	38 prosent
Skjervøy	36 prosent
Berg	35 prosent
Dyrøy	32 prosent
Bardu	28 prosent
Kåfjord	28 prosent
Skånland	28 prosent
Balsfjord	27 prosent
Tromsø	25 prosent
Storfjord	25 prosent
Harstad	24 prosent
Lyngen	24 prosent
Nordreisa	24 prosent
Torsken	23 prosent
Sørreisa	22 prosent
Målselv	21 prosent
Lenvik	21 prosent
Bjarkøy	20 prosent
Kvæfjord	20 prosent
Tranøy	19 prosent
Kvænangen	19 prosent
Lavangen	18 prosent
Karlsøy	17 prosent
Ibestad	15 prosent
Hele Troms fylke	24,4 prosent

blant annet har sydd brudekjole av gardiner.

De flyttet inn på Eliborg for et år siden, og synes slett ikke det er noen ulempe å holde til ute i distriktet.

– Jeg tenkte litt på det før, at det kanskje hadde vært lettere å drive i Tromsø hvor markedet er større. Men jeg tenker ikke slik nå. De har helt andre utfordringer i byen, med dyre lokaler og større konkurranse. Her står vi mye friere både økonomisk og tidsmessig, med gratis husleie og uten å kaste bort tid på stå i kø og vente på busen, sier Sjøfjell.

Kommunen satser på de små

Det er Gratangen kommune som eier Eliborg, og som sørger for gratis husleie. Kommunen har også vært med i prosjektet «Gründerrommet» i Sør-Troms, og næringskonsulent Linda Flaaten-Stokkan sier dette skal fornyes sammen med den pågående satsinga på «Blest i havlandet» som skal trekke flere folk til kommunen.

– Vi har en bevisst strategi på at folk skal komme hit og skape sin egen arbeidsplass. Det er vanskelig å skape store arbeidsplasser her, så vi må satse på enkeltforetakene. Vi har også et relativt stort næringsfond som skal støtte opp under dette, og gir permisjon til ansatte som vil prøve seg som næringsdrivende, sier Flaaten-Stokkan.

Alltid kvinner foran?

En mulig forklaring til den høye andelen kvinnelige gründere er at mennene enklere finner arbeid i de etablerte bedriftene, for eksempel i mekanisk industri. Karine Knedal, som driver med hud- og kroppsspleie på Årstein, har også en annen forklaring.

– Det ligger i sjela for kvinnene å ta ansvar og jobbe hardt her ute på kysten, hvor gubbene tradisjonelt har vært på havet. Det heter at det alltid står en kvinne bak, men her står vi mer foran, smiler hun.

Torunn Tollefsen, som driver frisørsalong, kan også fortelle at hun om kort tid har tenkt til å utvide virksomheten.

– Jeg starter med salsenter om en måned. Det er klart etter den sommeren vi har hatt.

Tusen kvinneforetak i Troms

Til sammen er det nå blitt over ett tusen enkeltpersonforetak i Troms som eies av kvinner. Nest etter Gratangen på statistikken over kvinneandel finner vi Salangen, Skjervøy og Berg. Troms ligger så vidt over gjennomsnittet, og et lite hakk foran Harstad. Helt på bunnen finner vi Ibestad hvor bare seks av 40 enkeltpersonforetak eies av kvinner. (Se tabell for full oversikt over kommunene i Troms).

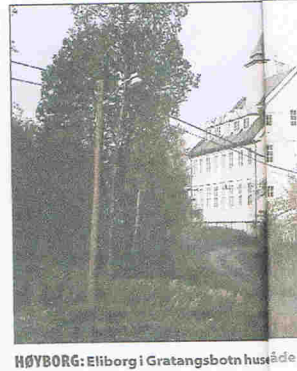

DRIFTIGE: De har godt humør, men driver ikke noen vanlig sykkubb. Alle har eget firma. Torunn Tollefsen (t.v.), Karine Knedal

«» Det ligger i sjela for kvinnene å ta ansvar og jobbe hardt her ute på kysten, hvor gubbene tradisjonelt har vært på havet.

Karine Knedal

FORNØYD: Næringskonsulent Linda Flaaten-Stokkan er meget begeistret over den positive statistikken for Gratangen.

HØYBORG: Eliborg i Gratangsbotten hus

Frykter for norsk likestilling

Den avtroppende lederen i Norsk Tjenestemannslag (NTL), Turid Lilleheie, mener det er sterke krefter i sving for å reversere likestillingsarbeidet her i landet.

– Jeg er bekymret for utviklingen. Likestilling er aldri oppnådd en gang for alle, den må kjempes for hver

dag, sier Lilleheie til Avisenes Nyhetsbyrå (ANB).

Hun merker det fra flere kanter. Resultatene man har oppnådd i likestillingsarbeidet er under press. Det er en tendens i tiden, mener hun, som kommer til syne i alt fra Harald Eias «Hjemevask» til de siste utspillene fra Høyres

kvinneforum. Lilleheie, som leder et av LOS største forbund i staten, anbefaler heller at likestillingsarbeidet skyter fart.

– Menn tjener mer enn kvinner. Det må vi gjøre noe med, mener hun.

(ANB)

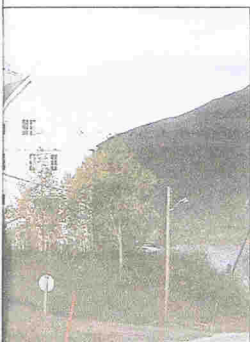
AVTROPPEDE NTL-leder Turid Lilleheie har noen klare råd på veien til sin etterfølger. Foto: Terje Pedersen

ingsjenter

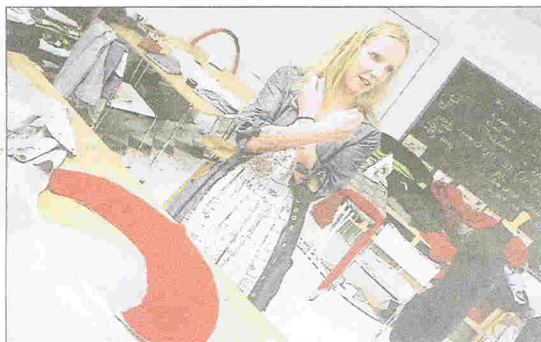

Hea Bösch Mikkelsen og Hege Sjøfjell.

Alle foto: Torgeir Bråthen

«Gull og Gråstein».

SKAPENDE: Har Hege Sjøfjell fått en ide til en ny kjole eller kappe?

OLJE-NEI: Reiselivet i Lofoten ber regjeringen skrinlegge videre arbeid med tanke på oljeboring utenfor Lofoten. Illustrasjonsfoto: Magnar Johansen

NEI TIL OLJE ja til verdensarv

Magnar Johansen
magnar.johansen@lofotposten.no

En nesten samlet reiselivsnæring i Lofoten ber regjeringen stanse videre arbeid med tanke på oljevirksomhet.

Det går fram av høringsuttalelsen fra Destination Lofoten til Forvaltningsplanen for havområdet Lofoten-Barentshavet.

I denne saken har vi gått ut og spurt et stort flertall av medlemmene for å kunne komme med en klar uttalelse. Uttalelsen er et uttrykk for næringens holdning, sier styreleder Svein Helland.

Ser hva som skjer

83 av 132 medlemsbedrifter er spurt. 75 sier nei til olje- og gassvirksomhet utenfor Lofoten. 80 av de 83 spurte sier samtidig at de ønsker at Lofoten søker verdensarvstatus i stedet for å satse på petrovirksomhet.

– Blant annet fordi vi ikke vet konsekvensene. Vi ser jo hva som skjer i andre deler av verden, sier Helland og sikter til oljeutslippet i Mexicogolfen.

I de 57 høringsuttalelsene som ligger på Miljøverndepartementets nettside, er 35 positive til å konsekvensutrede oljevirksomhet utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja. 18 er negative, mens to citerer mer kunnskap på konkrete områder.

Økt kunnskap

Samtlige oljeselskap, industriorganisasjoner, LO, regionråd og kommuner, blant andre Flakstad og Vågan, ber regjeringen gjennomføre en konsekvensutredning etter Petroleumsløven.

– Moistanderne mener dette er jevngodt med å ja til oljevirksomhet, men det stemmer ikke. En konsekvensutredning vil gi økt kunnskap, blant annet om samfunnsutvikling med og uten petrovirksomhet, seismikkaktivitet og andre forhold som forvaltningsplanen ikke berører. Berørte parter skal dessuten uttale seg til utredningen. Når Ap sier at beslutningen om åpning eller ikke av Lofoten og Vesterålen skal skje på bakgrunn av kunnskap,

vil det overraske meg om regjeringen sier nei til konsekvensutredning, sier daglig leder i Petro Lov, Ørjan Robertsen.

At statlige fagetater som Havforskningsinstituttet, Direktoratet for naturforvaltning og Klima- og forurensningsdirektoratet fortsatt advarer mot åpning, gleder Gaute Wahl, leder i Folkeaksjonen oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja.

– Det bør være et tydelig signal til regjeringen når deres egne fagetater er så samstemt, mener Wahl.

Åpner for igangsetting

– Hvorfor er dere så skeptisk til konsekvensutredning, vil ikke det gi mer kunnskap?

– Jeg er enig i at konsekvensutredning etter Petroleumsløven ikke automatisk fører til åpning for oljevirksomhet. Men utredningen gjør det lettere å starte leteboring på et senere tidspunkt. Konsekvensutredning er motorveien til oljevirksomhet. De som mener det ikke haster å starte petrovirksomhet utenfor Lofoten og Vesterålen bør derfor si nei til konsekvensutredning, mener Wahl.

Fiskerieringen er splittet. Mens Norges Fiskarlag, Norges Kystfiskarlag, Andøy Fiskarlag og Fiskebåtdrederens Forbund sier nei, anbefaler Fiskeri- og havbruksnæringens Landsforening konsekvensutredning.

57 uttalelser

«En slik utredning vil gi både FHL og myndighetene bedre kunnskapsgrunnlag for endelig vedtak om åpning eller ikke fattes», heter det i uttalelsen.

Av de 57 uttalelsene som er lagt ut på departementets hjemmeside, er syv fra Lofoten. Mens Vågan, Flakstad og Lofotrådet ber om konsekvensutredning, sier Destination Lofoten, Vestvågøy SV og Værøy KrF nei til oljevirksomhet. Den syvende kommer fra KrF, Venstre, SV, Sp og Rødt i Vågan. Det ble sendt i mai, og advarte mot å tolke det enstemmige vedtaket i Lofotrådet om å kreve konsekvensutredning som et uttrykk for holdningen i Lofoten.